

Vicenç Carbonell i Virella

EL MÓN DE LES BRUIXES, ELS DIABLES I ELS INFERNES

RESUM

Algunes reflexions sobre la temàtica esotèrica en la toponímia dels països de parla catalana.

ABSTRACT

These are some considerations about the esoteric subject in the toponymy of Catalan-speaking countries.

TAMBÉ DELS DIMONIS, DELS BANYETES I DELS PURGATORIS

Qui havia de dir que donaria per tant la temàtica esotèrica en la toponímia dels països de parla catalana?

Vam començar la tasca de recerca de noms de lloc d'aquestes característiques en parlar dels inferns terrenals en el butlletí de l'Agrupació Excursionista Talaia de Vilanova i la Geltrú del març de 1993. Després, des del setembre de 1994 fins al març de 1997, amb l'ajuda de diversos socis amics es va explicar tot el que sabem de seixanta-vuit bruixes d'arreu del Principat. A la vegada, entre març de 1996 i juny de 1997 es van exposar fins a trenta-dos inferns. Finalment, el setembre de 1997 van sortir set diables o dimonis.

Des d'aleshores, i gràcies a altres col·laboradors, ha sigut tanta la informació rebuda i la quantitat de noms de lloc inventariats que vam decidir publicar-los en una revista especialitzada: el butlletí de la Societat d'Onomàstica, que recull treballs de toponímia d'arreu on es parla català. Amb el títol de "Toponímia catalana esotèrica i divina" han sortit tres relacions i en la darrera relació, editada el passat setembre de 2008, havíem arribat a 1.286 entrades (ara ja en tenim 1.841), però incorporant toponímia complementària a l'esotèrica.

CLASSIFICACIÓ DE NOMS DE LLOC ESOTÈRICS I DIVINS

Considerem esotèrics els noms de lloc següents: *Bruixa, bruixó, bruixot, bruixet i bruixeta, encantada i encantària, fada i dona d'aigua. Diable, diabló, dimoni* (és antònim d'àngel), *banyeta, llucifer, satanàs, botero i anticrist. Infern* (sinònim de llimbs, és antònim de cel i de paradís), *infernet i purgatori*. A l'espera han quedat els *dracs*, per exemple, les coves del Drac.

Quant als topònims complementaris hi tenim: *ànima, cel, llum i llumeneres, àngel i angelet, missa i misses, Déu i Nostre Senyor, Jesús, Papa i Pare Sant, bisbe i bisbal, calvari* (exclosos els santuaris), *paradís, diví i divins, llimbs, fe, misteri i Sant i Santcrist*. A la reserva hem deixat els *frares, monjos i capellans*, tots ells de gran difusió toponímica.

Antònim té un significat directament oposat al d'un altre mot. Sinònim té el mateix significat que un altre mot.

NOMS DE LLOC ESOTÈRICS I DIVINS EN EL PENEDÈS

Oferim el llistat actual dels topònims d'aquestes característiques. Qualsevol esmena o afegit seran benvinguts. Hi posem la font d'informació i les notes del que sabem del lloc. Si algú vol saber-ne més, estem a la seva disposició.

ALT PENEDÈS

Núm.	Topònim	Accident genèric	Municipi	Informació	Notes
815	ÀNIMA,	PUIG DE L'	Mediona	Fitxa	A mig. de la Freixineda i a ponent de Canaletes (Mp. General "El Penedès" 1:50.000, 1982).
1711	ÀNIMES,	CARRER DE LES.	Sant Cugat Sesgarrigues	Onomàstica	Butlletí 80, 44. A més, de l'actual camí que va a l'Església n'havien dit "corredor de les Ànimes".
575	ÀNIMES,	CAMP DE LES.	Sant Martí Sarroca	Fitxa	L'any 1841, la parròquia tenia una peça amb aquest nom (VENDRELL, Desamortització, 109).
615	BISBE,	CLOT DEL.	Sant Pere de Riudebitlles	Llibre Sant Pere	Núm. 16: És una petita clotada. Allí hi ha la barraca de vinya de cal Trilla (calendari 2005); La clotada està situada a la banda NE del terme, a l'E de la Cuoma i al S de la serra de Gramar i de can Ros (Marc FONT, 25-1-2006).
3	BRUIXA O DE LA MÚNIA,	RIERA O TORRENT DE LA.	Santa Margarida i els Monjos/ Castellet	Talaia	Butlletí set. 1994. Antic "Balli Boni", té l'origen en la riera de la Múnia, també dita de les Bruixes, en plural, i torrent de la Bruixa. Procedeix del terme de Castellví i s'uneix al Foix vora l'Aranya, al N de les Masuques, fent de divisòria entre Castellet i els Monjos de Sant Marçal a les Masuques (GIRONA, "Passeig", 14). Dóna nom al pont de la Bruixa; Montanyans, entre el torrent de Cal Marcas i el torrent de la Bruixa (Montanyans, 15). Mp. Montblanc (torrent). Mp. Molins del Foix; Mp. Marxa Talaia 85. 1705: Capbreu Castellet "torrent de la Bruixa" (Montanyans, 117); 15/5/1852: "torrent de la Bruja" (DIARI); 16/2/1869: "torrente llamado de las Brujas" (DIARI); 1928: "torrente de la bruixa" (Montanyans, 116). Atles topogràfic volum 2, pàg. 94, 386 4573; Gran Atles Mp. 143, 3861 45737; Nomenclàtor Oficial; Mapa ICC (segons Joan REIG 28-1-2009).
4	BRUIXA,	PONT DE LA.	Castellví de la Marca/ Santa Margarida	Mp. Montblanc	Sota la carretera de la Ràpita a la Múnia, al NO de la Ràpita, entre aquest i Cerdanyola, limitant amb els municipis de Santa Margarida i els Monjos i l'enclavament de l'Arboç. Al NE de Montanyans, era un antic pas de la via romana sobre la riera del mateix nom (Penedès - Òdena, 113). Riera de la Bruja, pont de la Bruixa i Prat de la Bruixa (Viladordis); Els joves i la segona república, pàg. 58: Un impacte de bombardeig al pont de la Bruixa. Pàg. 87: parlant amb Pau Alsina de cal Pau Porxada, "el mestre va agafar la bicicleta i va venir aquí baix al pont de la Bruixa".
11	BRUIXA,	RESTAU-RANT LA.	Sant Martí Sarroca	GP	A can Ravell de Fontenac, un restaurant porta aquest nom o "Casa de la Bruixa", propietat dels Torres de Vilafranca. Una tradició assegura que uns deixebles d'Arnau de Vilanova van destil·lar allí en el s. XIV els primers aiguardents de vi, creant-se a la masia un misteriós laboratori d'alquímia i una botiga d'herbes medicinals. Els pagesos fa poc deien que era la casa d'una bruixa (Núm. 60, set.1998, pàg. 34). Veure el "turó de les Bruixes", en el mateix terme municipal.
5	BRUIXA,	PRAT DE LA.	Castellet i la Gornal	Fitxa	De fet és el Prat de Viladordis (GIRONA, "Passeig", 14).
14	BRUIXA,	PÈLAG DE LA.	Sant Quintí de Mediona	GP	És a la zona rocosa de les Deus (Núm. 60, set.98, pàg. 50). Veure "llac de les Bruixes".
12	BRUIXA,	TORRENT DE LA.	Subirats	Talaia	També dita de la Breja, de la Broja o de mas Granada. Recull les aigües de les Agulles (Gelida) i les baixa fins a la riera de Sant Sebastià dels Gorgs, passant per Ordal (Butlletí set. 1994). Llibre Subirats, 36 i plànol pàg. 337.

Núm.	Topònim	Accident genèric	Municipi	Informació	Notes
1	BRUIXA,	TORRENT DE LA.	Avinyonet	Talaia	A llev. del maset d'en Ràfols (Mp. Talaia 97). El 1897 es deia "fondo del corral d'en Palau" (Butlletí set. 1994).
1377	BRUIXA,	TORRENT DE LA.	Subirats	Plànol Subirats	Baixa de prop de Savall (torrent de Savall?) fins a la riera de Lavernó passant per can Maristany (Plànol turístic Subirats 2005); El dissabte 14 de desembre de 1996, a prop del baixador de Lavern en direcció a Barcelona, es van esfondrar les dues vies de rodalies al seu pas per sobre el torrent de la Bruixa (El ferrocarril al Penedès, més d'un segle de patrimoni, 36/37). En altres mapes porta el nom de torrent del Tro (S. LLORAC, Subirats, 337) o de Savall.
9	BRUIXA,	FONT DE LA.	Font-rubi	Talaia	Pujant al poble, avui és desapareguda (Butlletí, set. 1994; LLORACH).
1215	BRUIXA,	FONT DE LA.	Sant Llorenç d'Hortons	Les fonts del Penedès	Segona part, 302 i 309.
19	BRUIXES O DE LA PÒPIA,	TORRENT DE LES.	Castellet i la Gornal	Fitxa	Baixa de la Plana Morta (Santa Margarida) i per la Pòpia passa per sota de Torrelletes i desguassa al pantà de Foix, prop de Castellet, amb la denominació de l'Alzina o del Noguer, una vegada s'ajunta amb el fondal de la Bovera (Talaia, set. 1994; Mp. Alt Pen-03, 1994; Atles topogràfic volum 2, pàg. 94, 387 4571; Gran Atles Mp. 158, 3876 45711 i Nomenclàtor Oficial pàg. 127 (de la Bruixa?), 3860 45737 i pàg. 108, 3876 45711); Nomenclàtor Oficial; Mapa ICC segons Joan REIG 28-1-2009.
981	BRUIXES,	CARRER DE LES.	Vilafranca del Penedès	Lluís TETAS	Nom popular desaparegut (novembre 2004).
880	BRUIXES,	PLAÇA DE LES.	Castellet i la Gornal	Fitxa	Encreuament de sis camins al sud de Clariana i a ponent del mas del Blai (Per Cunit i el seu entorn, de Josep MIRÓ, 2003, pàg. 94).
17	BRUIXES,	TURÓ DE LES.	Sant Martí Sarroca	Talaia	Turó de les Bruixes - plaça de les Bruixes (Butlletí set. 1994). És el pujol de Ravell (Penedès, Any I, núm. 6, 1919). Al cim del pujol de can Ravell, es troba un claper format per uns quants pedrots que configuren un cercle anomenat popularment com la plaça de les Bruixes. Llegendes (Llibre Sant Martí Sarroca, p. 236/259; GP, núm. 22, p.18, 1990). En el mas Ravell els Torres hi tenen el restaurant "La Bruixa".
18	BRUIXES,	LLAC DE LES.	Sant Quintí de Mediona	Talaia	Petit estany proper a les Deus, junt al camí d'accés des de Sant Quintí (Butlletí set. 1994). Deu tenir alguna relació amb el "pèlag de la Bruixa" del mateix municipi.
13	BRUIXES,	PÈLAG DE LES.	Mediona	Talaia	És a la riera, prop del castell (Les valls del Gaià, 374). Està situat en el congost que es forma al passar pel castell, en un lloc d'abundant vegetació i on les pedres agafen capritxoses formes. El pèlag és bastant profund. La reina de les bruixes, durant les nits de lluna plena, s'apareixia en forma d'anyell blanc trist i quiet, cridant els caminants pel seu nom amb veu humana (Butlletí set. 1994).
15	BRUIXES,	RIERA DE LES.	Pacs	Talaia	Butlletí set. 1994. Porta aquest nom un tram de la riera de Vilobí en passar per Pacs i que després és coneguda per riera de Litrà en entrar en el municipi de Vilafranca.
16	BRUIXES,	TORRENT DE LES.	Sant Cugat Sesgarrigues	CEC, set.1912	És el torrent de Sant Marçal, "nom ab el qual també es conegut més amunt d'on s'ajunta ab el de l'Arboç fins que es destría en els nomenats del Pont i de les Bruixes" (Talaia, set. 1994).
1245	CALVARI,	EL.	Sant Cugat Sesgarrigues	Fitxa	Partida dita "lo Calvari", l'any 1669.
282	CEL BLAU,	URBANITZACIÓ.	Sant Pere de Riudebitlles	Atles topogràfic	Volum 2, pàg. 79, 391 4589; Gran Atles Mp. 127 i Nomenclàtor Oficial pàg. 123, 3914 45894. Urbanització situada al S del poble, vora el terme de Terrassola i Lavit; DOGC 2.2.89 (Llista de municipis i unitats de població); Pl. 1995 (plegat); Geografia Universal, Mp. 14, 2002).

Núm.	Topònim	Accident genèric	Municipi	Informació	Notes
683	DÉU NEGRE,	CAL.	Torrelles de Foix	Atles topogràfic	Masia de les Planes, a ponent de can Coral i vora l'ermita de Foix. Volum 2, pàg. 78, 379 4584; Gran Atles Mp. 142, 3793 45845 i Nomenclàtor Oficial pàg. 131. Altres mapes sols diuen "C. Deu" i cal Negre és més a llevant.
44	DIABLE DE COMELLAR,	EL.	Pontons	Fitxa	Masia situada al N del poble, al peu del camí dels Carbons. Un habitant feia de diable en una obra de teatre el dia de Sta. Magdalena. El 1986 l'amo havia batejat la casa amb el seu nom: Mas Almego (Mp. Talaia 1986). Avui en diuen "cal Diable" (Fulletó Pontons 1995), que és una casa de colònies (Festa Major 1997; Talaia set. 1997; Descobrir Catalunya 1998).
27	DIABLE,	CAL.	Vilafranca del Penedès	Lluís TETAS	Comunicació 06/02/2002. Mp. 1974. Masia tocant a la carretera de les Cabanyes.
28	DIABLE,	CAL.	Vilafranca del Penedès	Lluís TETAS	Comunicació 06/02/2002. Mp. 1974. Mp. 1999e: "can. ". Bertran, 1995 (p.54): "un petit pujol feia de peanya a la masia de "cal Dimoni" (vist des d'una casa del carrer del Progrés). Masia que encara existeix, junt al camí de Sant Julià, i que dona nom al pla del Diable.
29	DIABLE,	PLA DEL.	Vilafranca del Penedès	Lluís TETAS	Comunicació 06/02/2002. Busquets, 1992 (p.336): pla parcial. E3V 8/5/98. Joan ROVIRA, 1999 (p.141). Nova urbanització. Figura com "Av. Pla del Diable" en el llistat de carrers de Vilafranca, pàg. 99 de la Guia QDQ editada el nov. 2002. És damunt el Parc de Sant Julià en el plànol 2A1 (Netmapa, S.A. 2002).
30	DIMONI,	CAL.	Vilafranca del Penedès	Lluís TETAS	Comunicació 06/02/2002. Altre denominació de "cal Diable" (V. núm. 028).
1110	ENCANTADA,	COVA DE L'.	Font-rubi	Joan VIRELLA	També coneguda per Forat Xuclador, és al turó del castell (Miscel·lània Penedesenca 1978, 256). A la pregunta d'on venien els petits?, per Mediona deien que els havien trobats a les coves de Bolet i les Encantades (Pere SADURNI, "Retalls del Folklore Penedesenc, 1982, 35).
1111	ENCANTADA,	FONT.	Santa Margarida i els Monjos	Talaia	Dóna nom al fondo de la font Encantada. Plànol de la XL Marxa Social, març 1998; Vèrtex núm. 202, 2005. És vora la Senabra (A peu per l'Alt Penedès: Itinerari núm. 16).
285	FE DEL PENEDÈS,	SANTA.	Santa Fe	Gran Atles	Mp. 143, 3934 45825. Al N de la Granada (Geografia Universal, Mp. 14, 2002; GEC 13, 167). Dóna nom a la riera de Santa Fe (Gran Atles Mp. 143 i Nomenclàtor Oficial pàg. 126, 3948 45835).
35	INVERN,	COMA DE L'.	Torrelles de Foix	Fitxa	Propera a les terres de Pontons. Informació del Llibret de cal Pons de Puigborrell (CASELLAS, 20-5-93).
26	INVERN,	FONDO DE L'.	Olesa de Bonesvalls	Fitxa	Baixa del pla dels Avencons i pel costat del corral del Miró afluïx en el fondo del Moli, que a la vegada és tributari de la riera d'Oleseta o del Lledoner ("Els inferns terrenals", Talaia, març 1993). Dóna nom del "bosc de l'Infern" (L'Ordal i la depressió penedesenca, 35).
1014	PAPA,	CAL.	Pontons	Fitxa	És al peu de la carretera de Santes Creus.
1015	PAPA,	FONT DEL.	Sant Quintí de Mediona	Fitxa	Baixant pel darrere de cal Santpare (Les fonts de Sant Quintí, 1929-1998).
791	PARADÍS,	EL.	Terrassola i Lavit	Fitxa	Casa coneguda per cal Caquero o Caguero situada en el camí de can Raspall dels Horts al poble del Pla (26-12-2003).

Núm.	Topònim	Accident genèric	Municipi	Informació	Notes
823	PARE,	CAL SANT.	Sant Quintí de Mediona	Fitxa	Mp. General "El Penedès" 1:50.000, 1982. La font Fresca, situada sota cal Santpare (69 Excursió a peu pel Penedès, abril 2006).
1716	PARENOS-TRES,	CAN.	Gelida	Fitxa	Residència Casa de Pagès Ca l'Emili (Diputació 2003). Ctra. C-243 entre km 10-11. Can Parenostres s/n.
154	PURGATORI,	EL.	Vilafranca del Penedès	DIARI, 26-7-2002.	Formatgeria - Bar situada en la plaça del Campanar, 5. Tel. 93 892 12 63.
1536	SANTA,	FONT.	Subirats	Fitxa	Antic brollador medicinal, avui estroncat, situat sota el pujol d'en Figueres, prop de Sant Sadurní.
89	BRUIXES,	FORAT DE LES.	Subirats?	Gener AYAMAMÍ	És un forat de quatre metres, a Ordal. L'Alpina no el contempla (Talaia, març 1996).

BAIX PENEDE'S

Núm.	Topònim	Accident genèric	Municipi	Informació	Notes
1330	ALMA,	PUJADA DE L'.	Bisbal, La	Benjamí CATALÀ	Sovint es reparaven les pujades o passos més difícils, com ara la pujada de l'Alma o la costa del Rotllat (Bellesta rural al Baix Penedès, 36).
1073	ÀNIMA,	CA L'.	Sant Jaume dels Domenys	Onomàstica	Butlletí 98-99, 2004, pàg. 72.
1496	ÀNIMA,	CA L'.	Montmell, El	Can Ferrer anys enrere	Pàg. 32: és el renom de cal Magí de la Masia.
475	BRUIXES,	PLANA DE LES.	Montmell, El	AMADES	Sota el castell de Marmellar, s/MÒRA, "Entre Marmellar i el Montmell". Anant de Castellví a Marmellar, poc abans de pujar a la plana Bovera (Visió del Penedès al final del segle XIX, excursió de l'any 1886, pàg. 118). Potser la "plana Ramera" dels mapes actuals.
427	DIABLE,	EL.	Arboç, L'	Llibre Arboç	Pàg. 155/302: Renom d'Isidre Galofré i Miquel, c/. Casanova, 25 (1888), que durant molts anys va fer de diable. El seu fill, Joan Galofré i Galofré, c/. Missers, 9 (1913) fou el Jan Diable (CRUANYES, Noms, renoms...). Comunicació Albert MANENT.
45	DIABLÓ,	CAL.	Albinyana	Talaia	Casa de Francesc Nin i Figueres (s. XIX), coneguda per cal Po del Rello i fet un conjur, dita cal Diabló (BOFARULL, GP, núm. 80, juny 96, p.3). Renom de la casa de la plaça Major, des de la segona meitat del s. XIX (BOFARULL, Noms de lloc del terme d'Albinyana, 48; Butlletí Talaia 1997; Nissagues d'Albinyana, a Del Penedès núm. 11, 2005, pàg. 59).
1112	ENCANTADES,	GORG DE LES.	Montmell, El	Talaia	XIII Marxa Social (14-3-1971): És a la riera de Marmellar, entre Roca Vidal i el castell de Marmellar. Benjamí CATALÀ "El Montmell. Sostre del Baix Penedès", 10, 42 i MT89.
1434	SANTÓ,	TURÓ DE CAL.	Cunit	Nomenclàtor Oficial	És al nord del municipi, limitant amb Castellet. Porta el nom de la masia.

GARRAF

Núm.	Topònim	Accident genèric	Municipi	Informació	Notes
618	ANGELÓ,	CORRAL DE L'.	Olivella	Llibre Olivella	Núm. 025: Edifici enrunat situat a llev. de la Roqueta i a mig. de can Miret. Lloc tradicionalment propietat de la família Mestre "Geló" de Ribes.
409	ÀNIMES,	CARRER DE LES,	Sitges	Llibre Sitges	Núm. 69 a 72. Ja tenia nom en 1792. Va donar nom al portal del tercer recinte emmurallat, al fort de la muralla de 1839 i a la creu, també coneguda per creu de les Tàpies.
574	ÀNIMES,	CAMÍ DE LES.	Sant Pere de Ribes	Fitxa	S'inicia a l'era de can Puig de Sota-ribes i acaba a la carretera de Sitges, prop de can Gepet del Recó i l'Hospital, passant pel davant de can Jove, can Fontanals i pel Redós de Sant Josep.
573	ÀNIMES,	PORTAL DE LES.	Sant Pere de Ribes	Fitxa	En l'església de Sota-ribes, procedent d'un temple anterior, és de l'any 1664.
572	ÀNIMES,	POU DE LES.	Cubelles	Fitxa	Situat al capdavant de la Vila, en el carrer de Victor Balaguer, en un lloc on passava el rec del molí de Baix. ja no existeix (MIRET, 6; Carrers Cubelles, 24).
616	BISBE,	FORN DEL.	Sitges	Llibre Sitges	Núm. 216. Lloc de Miralpeix, situat a migdia del Pedroell. Doc. L'any 1563 i l'any 1588: "lo forn del bisbe" (AHV núm. 127, fol. 1v).
284	BISBE,	ROCA O PENYA DEL.	Olivella/ Ribes	Mp. Montblanc	Fita de partió amb el municipi de Ribes (Mp. 1973). Atles topogràfic volum 1, pàg. 126, 398 4571; Gran Atles Mp. 144, 3985 45720 i Nomenclàtor Oficial pàg. 531, 3986 45725. Llibre d'Olivella núm. 094.
8	BRUIXA,	PONT DE LA.	Cubelles	Talaia	Pas de vianants sota la via del tren a la zona Bardaji (Butlletí març 1995; L'HORA, 27-1-95,34; L'HORA, 14-11-97,61). Juny 1998: Es fan obres per ampliar l'aparcament de l'estació. La RENFE ha netejat els terrenys propers a la via, entre l'antic magatzem i el pont de la Bruixa (DIARI, 12-6-98, 54).
893	BRUIXA,	LA.	Vilanova i la Geltrú	Fitxa	Ludoteca instal·lada en el Centre Cívic de la barriada de Sant Joan (08800 núm. 53, abril 2004, pàg. 5; DIARI 16-4-2004, pàg. 22); Internet "Google" (2008).
10	BRUIXA,	FONDO DE LA.	Sant Pere de Ribes	Llibre Sitges	Núm. 2188. Altre nom del fondo del Forcall. Baixa de la Fita Grossa i fent un arc va a passar al SE del coll d'Entreforc, pel mig. de la masia (Talaia, oct.1994; Mp. Alp. 03). MUNTANER, núm. 2188 diu que també es diu del Forcall, però sembla que no és cert. En el "fondo de les Bruixes" hi havia les xermades d'en Gellés i d'en Pacurri, que anava fins al fondo de coll Entreforc i tocava amb la del Rectorat i la d'en Peixet (J. PICAS, ECO, núm. 4507, 9-9-1978; Talaia, set.1994); En el mapa "Els Camins de la Creu" (2005), el fondo de la Bruixa baixa del coll de la Fita i s'ajunta amb el Forcall prop de la masia.
6	BRUIXA,	TORRENT DE LA.	Cubelles	Talaia	Butlletí set. 1994. També conegut per torrent del Cementiri i torrent de Carbonelles, és tributari del riu Foix, on desemboca al costat del mas Granell (Talaia, oct.1994; MIRET, 10). 1849: Torrent de la Bruixa, a pon. del Juí del Moro (AMV, Reg. 1551, núm. 1365/1368 de l'Amillament).
21	BRUIXES,	CARRER DE LES.	Vilanova i la Geltrú	Carrers de Vilanova	Núm. 4, pàg. 41: Nom popular del tram del carrer de l'Àncora que entronca amb el de Magdalena Miró. També diuen que hi havia hagut bruixes en el carrer dels Arengaders, a la Geltrú (Josep Lluís Vidal i Piqué, a "La Geltrú" núm. 15, desembre 2004, pàg. 15).
20	BRUIXES,	PLA DE LES.	Sitges	Fitxa	La tradició oral sitgetana ens parla d'aquest lloc situant-lo, més o menys, al peu del puig de Sant Isidre (Jofre VILÀ, La Xermada, núm. 15, Corpus 2000, pàg. 4).
1187	BRUIXES,	BOSC DE LES.	Sitges	DIARI, 24-11-2006, 45	En el barri de Sant Crispí, al capdamunt de l'avinguda Sofia. En MUNTANER informa que abans es deia el "pinar de la Morena". S'esmenta a l'ECO núm. 5967, pàg. 18 del 8-9-2007, queixant-se de no haver salvat "l'antic Bosc de les Bruixes".

Núm.	Topònim	Accident genèric	Municipi	Informació	Notes
619	CALVARI,	CARRER DEL.	Sant Pere de Ribes	Llibre Sitges	Núm. 2195. Va del carrer de Sant Pau al passeig de la Riera. És un carrer molt empinat. Pl. Ribes 2000; DIARI 24-11-2006, 35; també existeix la muntanya del Calvari, a llevant de can Pere de la Plana, entre aquesta masia i la riera de Jafre (Mp. Terme de Ribes, inèdit).
576	CALVARI,	MONT.	Cubelles	Fitxa	Petita muntanya a llev. del cementiri. L'any 1739 es doc. com "el Calvari", propietat de Pau Cona (AMV, Cad. núm. 1672). Avui, és el Mont-Calvari o barri de la Creu (Festa Major Cub. 1967) i un carrer porta el seu nom (Carrers Cub. 109).
577	CALVARI,	MONT.	Vilanova i la Geltrú	Llibre Vilanova i la Geltrú	Núm. 143: L'any 1723 hi passava la carrerada que anava de mar a Sant Joan. El Calvari torna a doc. L'any 1893.
1542	DÉUS,	CAL.	Canyelles	Fitxa	Vella masia situada a l'extrem de ponent de la urbanització les Palmeres, al peu del camí que de Canyelles anava a Castellet. L'any 1728, el propietari, Joan Riba, estava casat amb Maria Deus, pubilla del mas; La casa dona nom al torrent de cal Déus, que baixa fins a la riera de Canyelles (Mapa CC, segons Joan REG 28-1-2009); Torrent de cal Déus (Mp. GARRAF-17, 1993; Penedès, Any III, núm. 2, 1921). Procedeix del coll de can Ramonet de Costes (Talaia, desembre 1971).
43	DIABLE,	CAL.	Sitges	Llibre Sitges	Núm. 533. Casa del s. XIX a 2,05 km del poble (Ms. 1859; Talaia, set. 1997).
186	DIABLE,	TORRENT DEL.	Sitges	Fitxa	El 25-7-1935 s'accidentà un camió del Lázaro López, entre Garraf i Vallcarca, en el torrent del Diable (DIARI).
46	DIABLO,	SÍNIA DEL.	Vilanova i la Geltrú	Llibre Vilanova i la Geltrú	Núm. 267: Situada en el camí de baix a Vilanoveta, actualment és coneguda una part per Batedet i la resta per Marianna. La primera notícia és de l'any 1725, quan era la sinia de Montserrat "Diabló" (Est. Rús. núm. 1601/1602); Avui, en el món pagès encara es recorda el nom (Talaia, set. 1997).
785	DIMONI,	EL.	Vilanova i la Geltrú	Recull inèdit	Renom de la família Urgellès (segles XIX-XX). El Dimoni habitualment deia molts renecs. La filla del Dimoni, Lola Urgellès i Carbonell, n. 6-6-1917, morí el 12-12-2003 (DIARI, 19-12-03, pàg. 48) i el seu germà Josep, amb 90 anys, el 29-12-2003 (DIARI, 2-01-04, pàg. 18); En el carrer Coroleu núm. 101 hi ha un restaurant que porta el nom de "Lo Dimoni".
1717	DIMONI,	LO.	Vilanova i la Geltrú	Fitxa	Restaurant en el carrer de Josep Coroleu, 101. Nom posat per un lleidatà que viu a la ciutat i que és un enamorat dels diables.
1192	ENCANTADA,	PEDRA.	Sant Pere de Ribes	Fitxa	Situada al peu de la carretera de la Mata a Ribes per Puigmoltó. Troballes romanes. Es documenta l'any 1588.
33	INVERN,	PUIG DEL FONDO DE L'.	Olivella/ Ribes	Fitxa	És el punt culminant de l'extrem de pon. de la serra Boletera, enfront i a mig. del Maset de Baix (Mp.1915). És un altre nom del turó de l'Ombriol (MUNTANER, 1986, núm. 2371). Es doc. en la fitació de 1889: "fondo del Invern, pel cim de la montanya del mateix nom" (AHV-Ajunt. U.8). Fondo i puig figuren en el Mp. top. 1:10.000, 448-1-2).
34	INVERN,	COLL DEL FONDO DE L'.	Olivella/ Ribes	Fitxa	Part més baixa de la carena de la serra, lloc de pas del camí de Sitg. a Olivella per l'Entreforc (Mp. top. 1:10.000, 448-1-2).

Núm.	Topònim	Accident genèric	Municipi	Informació	Notes
36	INVERN,	FONDO DE L'.	Sitges	Talaia	Butlletí març 1993. Abrupte i espadat (S. PICAS, ECO, núm. 4333, 1975), és tributari del fondo o torrent de Garraf (Geografia de Sitges, 8), neix en els espadats a pon. de la cocona Sostrella i va a parar al fondo del Salt (MUNTANER, núm. 917). Del torrent de l'Infern també s'ha dit "Boca d'Infern"? (Àlbum Meravella, I), o aquesta boca era sota la Trinitat?. En ell hi havia el "Pou de l'Infern" o "del Salt", situat a l'enforcadura de dues rieres, que fou engolit per la pedrera de Garraf (1973). Més dades a "Història de Garraf", 2003.
32	INVERN,	FONDO DE L'.	Olivella/ Ribes	Llibre Sitges	Núm. 2370. De la serra Boletera baixa vers la riera de Jafre, entre la cova Negra i el corral d'en Culebró (Mp. 1897). Fa de límit amb el terme de Rib. i es doc. l'any 1889: "Fondo del Inferno" (AMO, J.8); "puja la fondalada del fondo del Infern" (AHV-Ajunt. U.8). Segons COROMINES, algun infern pot significar una tartera, és a dir, un pedregam format per pedres d'una mida mitjana, poc movibles i que permeten, per tant, un trànsit força segur (V. Talaia, març 1993); 21-2-1988: Jovent de la Plataforma Ecològica de La Crida van plantar 200 alzines a l'indret anomenat El Colebró, vora el Fons de l'Infern (DIARI 26-2-88, 19).
1134	INVERN,	BOCA DE L'.	Sitges	Joan REIG	A l'antic camí de les Costes, entre la punta Ferrosa i la cala Forn, prop del Pas de les Escalles. Hi ha alguna referència? Del torrent de l'Infern també s'ha dit "Boca d'Infern"? (Àlbum Meravella, I), o aquesta boca era sota la Trinitat?.
637	MISSER,	EL.	Vilanova i la Geltrú	Llibre Vilanova i la Geltrú	Núm. 532: Camp proper a la masia d'en Frederic. Porta el nom del renom d'un rector de la Geltrú del s. XVII i dels seus descendents.
617	MISSER,	TORRENT D'EN.	Sitges	Llibre Sitges	Núm. 1169. Altre nom del torrent dels Ases. En Misses construí una casa sobre el seu curs.
153	PURGATORI,	EL.	Vilanova i la Geltrú	DIARI, 26-7-2002	Formatgeria - Bar situada davant el Castell de la Geltrú, carrer de l' Arquebisbe Armanyà, 8. Tel. 93 814 21 45.
1528	SANT,	CAL.	Olivella	Fitxa	Renom de la casa del carrer de Sant Isidre núm. 5 (any 1867). El Sant ja es documenta l'any 1847.

V. C. V. novembre / 10.